

Полтавський державний аграрний університет
Департамент культури і туризму Полтавської обласної військової адміністрації
Полтавський університет економіки і торгівлі
Державний університет «Київський авіаційний інститут»
Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут»

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«Стан та перспективи розвитку
рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний
та інноваційний аспекти»**

м. Полтава, 15 травня 2025 р.

*Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти:
збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.)*

УДК [338.48+379.8](082)

С77

Рекомендовано до друку вченою радою факультету обліку та фінансів Полтавського державного аграрного університету (протокол № 7 від 14.04.2025 р.).

Редакційна колегія

– **Безкровний Олександр Валентинович**, к. е. н., доцент, декан факультету обліку та фінансів, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Городянська Лариса Володимирівна**, к. е. н., доцент, доцент кафедри менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств Державного університету «Київський авіаційний інститут»;

– **Сгорова Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент, професор кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Зоря Олексій Петрович**, д. е. н., професор, завідувач кафедри фінансів, банківської справи та страхування Полтавського державного аграрного університету;

– **Каролоп Олена Олександрівна**, к. пед. н., доцент кафедри професійної освіти, ресторанного і туристичного бізнесу Луганського національного університету імені Тараса Шевченка;

– **Логвін Михайло Михайлович**, к. геогр. н., доцент, завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Полтавського університету економіки і торгівлі;

– **Перерва Петро Григорович**, д. е. н., професор, професор кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

– **Федорченко Лілія Вікторівна**, заступник директора Департаменту - начальник управління розвитку туризму, музейної справи та охорони культурної спадщини Департаменту культури і туризму Полтавської ОВА;

– **Шевчук Сергій Миколайович**, д. геогр. н., професор, завідувач кафедри геоматики, землеустрою та планування територій Полтавського державного аграрного університету.

Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України: природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти : зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 трав. 2025 р.). Полтава : ПДАУ, 2025. 222 с.

До збірника ввійшли результати теоретичних та прикладних досліджень природного, соціального, економічного та інноваційного аспектів стану та перспектив розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України. Матеріали надруковані в авторській редакції. Редакційна колегія може не розділяти поглядів авторів. Відповідальність за зміст матеріалів, точність наведених фактів, цитат, посилань на джерела, достовірність іншої інформації та за дотримання норм авторського права несуть автори.

© Колектив авторів

© Полтавський державний аграрний університет

ЗМІСТ

с.

Безкровний Олександр, Зоря Олексій, Єгорова Олена СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЙНО-ТУРИСТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ УКРАЇНИ: КОНСОЛІДАЦІЯ НАУКОВЦІВ У ПОШУКАХ РІШЕНЬ (ПЕРЕДМОВА РЕДАКТОРІВ).....	8
Bastanogova Maria, Garnaga Anastasia SAFETY IN EXTREME TOURISM: PROBLEMS AND SOLUTIONS	11
Chip Liudmyla, Romanko Vladislava CAFÉ CULTURE IN TOURISM INDUSTRY	15
Акімова Емма СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ ТА ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	19
Акімова Емма СУЧАСНІ ЦЕНТРИ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЙОГО РОЗВИТКУ	23
Барибіна Яніна РОЗВИТОК АКТИВНОГО ЕКОЛОГІЧНОГО ТУРИЗМУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВІЙНИ	26
Безкоровайна Вікторія ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ: СТРУКТУРА ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ	31
Безкоровайна Вікторія, Рудич Алла ІСТОРИКО-КУЛЬТУРНІ РЕСУРСИ – СКЛАДОВА ТУРИСТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ	35
Безкровний Олександр, Євсєєв Іван ПОДАТКОВА СИСТЕМА ЯК ЧИННИК СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ	39
Безкровний Олександр, Лиженков Вячеслав, Завалій Олександра ТУРИСТИЧНИЙ ПОДАТОК: ПОЗИТИВНІ ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ.....	46

Акімова Емма,

здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Полтавський державний аграрний університет, м. Полтава

Науковий керівник: **Тютюнник Юрій**, к. е. н., доцент

СВІТОВІ ТЕНДЕНЦІЇ У РОЗВИТКУ ДІЛОВОГО ТУРИЗМУ ТА ВИСТАВКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Діловий туризм – це подорожі з професійною чи комерційною метою (зустрічі, конференції, переговори, виставки), спрямовані на розвиток бізнесу, обмін досвідом і просування продуктів, а виставкова діяльність – організація заходів, де презентують товари, послуги чи технології, сприяючи інноваціям і міжнародним зв'язкам. Діловий туризм і виставкова діяльність відіграють глобальну роль в світовій туристичній індустрії, вони сприяють зростанню економіки галузі, обміну важливими знаннями та розвитку міжнародних бізнес-зв'язків. Ці сектори забезпечують економічний розвиток країн, також створюють умови для професійного зростання тих, хто приймає участь, дають можливість розширити мережу їхніх професійних контактів.

У сучасних реаліях діловий туризм і виставкова діяльність зазнають значних оновлень через такі фактори як цифровізація, екологічні й економічні виклики та постпандемійне відновлення. Цифровізація повністю змінила індустрію туризму, розвинула, зробила зручнішим і автономнішим спілкування та планування ділових подій. Екологічні виклики зобов'язують учасників цих секторів бути більш екологічно відповідальними, приділяти більше уваги сталому розвитку. Постпандемійне відновлення спонукає відновити можливості та розвиток ділових зв'язків, які були порушені під час пандемії.

Дослідження міжнародного бізнес-туризму та виставок має вирішальне значення для узгодження туристичних підприємств України з глобальними

нормами та підвищення їхньої ринкової сили. Це може дати змогу Україні більш результативно інтегруватися у світовий економічний простір, сприяє створенню нових робочих місць та залученню іноземного капіталу. Крім того, розвиток цих сфер може принести користь сусіднім секторам, зокрема, сфері гостинності, а також транспортній мережі.

Основна тенденція у бізнес-туризмі – це поєднання онлайн та офлайн форматів, що допомагає залучити більше людей, зменшує витрати на проїзд та вуглецевий слід від повітряного транспорту та дорожніх перевезень, посилюючи битву проти зміни клімату. За даними міжнародної асоціації конгресів і конференцій ICCA, у 2024 р. понад 60 % великих ділових заходів мали гібридний формат, що стало відповіддю на потребу в гнучкості й доступності [1]. У 2025 р. очікується покращення у поєднанні технологій віртуальної реальності (VR) та штучного інтелекту (AI), щоб зробити виставки більш інтерактивними.

Альтернативний примітний рух на торгових виставках включає перевагу для екологічного просування. Організатори все частіше віддають перевагу екологічно відповідальним рішенням, таким як використання відновлюваних джерел енергії, зменшення обсягів відходів і підтримка «зелених» дестинацій. Зокрема, у Європі та Північній Америці популярність вуглецевої нейтральності зростає, узгоджуючись із глобальними кліматичними цілями. Ця закономірність впливає на вибір місця зустрічей та сприяє розвитку інфраструктури в регіонах, які вкладають гроші в зростаючий сталий бізнес [2].

Цифрова конверсія суттєво впливає на еволюцію ділових подорожей, забезпечуючи підвищення ефективності заходів та персоналізацію досвіду учасників. Впровадження платформ для нетворкінгу, мобільних додатків для управління подіями, рекламних стратегій та аналітики великих даних дозволяє координаторам покращувати операції та розробляти більш привабливі пропозиції для учасників. У 2025 р. очікується широке застосування штучного інтелекту для прогнозування відвідуваності та оптимізації логістики ділових

поїздок. Це дозволить організаторам краще планувати заходи та підвищувати їхню якість, що позитивно вплине на досвід учасників та ефективність заходів.

Однією з ключових проблем є нерівномірний доступ до технологій у різних регіонах світу. Це питання може обмежити здатність представників країн, що розвиваються, відвідувати міжнародні збори та призвести до дисбалансу в ділових подорожах. Крім того, у міру збільшення конкуренції між туристичними місцями організатори повинні придумати творчі способи залучити відвідувачів. Наприклад, країни Близького Сходу, включаючи ОАЕ, вкладають значні інвестиції у будівництво сучасних виставкових майданчиків, які приваблюють глобальні компанії та стають центрами міжнародної бізнес-діяльності.

У зазначеному контексті, Україна має потенціал для розвитку бізнес-туризму через застосування цифрових інновацій та будівництво сучасної туристичної інфраструктури, що дозволить країні підняти свою конкурентоспроможність на світовому ринку та привабити закордонні інвестиції. Україні відкриваються можливості для розвитку бізнес-туризму завдяки інтеграції у світові мережі конференцій та виставок через такі тенденції щодо розвитку гібридних форматів та «зелених» стандартів. Упровадження цих інновацій може стати конкурентною перевагою в умовах повоєнного відновлення після закінчення повномасштабного вторгнення. Розвиток інфраструктури, зокрема у містах із високим потенціалом, таких як Київ, Львів, Івано-Франківськ, Ужгород чи Одеса, сприятиме залученню міжнародних подій.

Отже, світові тенденції у розвитку ділового туризму та виставкової діяльності відображають перехід до гнучких, технологічно розвинених та екологічно відповідальних форматів. Для України адаптація до таких змін потребує інвестицій у цифрові технології, екологічні питання, інфраструктуру та підвищення кваліфікації фахівців туристичної галузі. Успішна інтеграція у глобальний ринок ділового туризму сприятиме зростанню економіки і рівню життя та міжнародному визнанню країни як привабливої дестинації [3].

Стан та перспективи розвитку рекреаційно-туристичного комплексу України:
природний, соціальний, економічний та інноваційний аспекти:
збірник матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 15 травня 2025 р.)

Список використаних джерел

1. ICCA Statistics Report 2024. URL : <https://www.iccaworld.org/knowledge>
(дата звернення: 20.03.2025).
2. Sustainable Events: Global Trends 2025. URL :
<https://www.greenmeetings.org> (дата звернення: 22.03.2025).
3. The Economist. The World Ahead 2025: Travel and Tourism, 2025. С. 103.